

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**COLLATIO-||NVM SACRARVM|| LIBRI VIII.|| Tilmanni
Bredenbachij S. Th. D.||**

Bredenbach, Tilmann

Coloniae Agrippinae, 1592

VD16 B 7378

Liber secundus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65002)

HISTORICÆ
NARRATIONES DE
IMMACVLATA DEI GENI-
tice, eiusque mirificis o-
perationibus.

*Georgius Trapezuntius (qui sub Frederico III. Casa-
re scriptor celebris existit) citatus à D. Petro Ca-
nissolib. 5. cap. 19. operis sui de B. Maria virgine,
et refertur à Laurentio Surio 29. Maij: Historia
memorabilis de martyrio Andrea de Chio, qui in
summis doloribus constitutus, implorata Dei Ge-
nitricis ope, mirificè confortatus est, & pristina
integritati restitutus.*

CAPVT. PRIMVM.

VANDO iam triennio è
Creta Constantinopolim na-
uigassem, scribit Trapezunti-
us, vniuersam illam urbem cū
Gallata simul in admiratione
atq; gaudio reperi non paruo,
propter singulare ac inauditum multis tem-
poribus Andree de Chio pro Iesu Christi pas-
sione martyrium. Fuit enim paulò ante mira-
bili constantia per gratiam Dei gestum. Nam
ego quidem mense Nouembri applicui, anno
ab Incarnatione Domini 1465. Andreas verò
martyr Christi præcipuus 29. die mensis Maij
eiusdem anni, coronam Martyrij misericor-
dia

dia Christi consequutus, in cælos adscendit. Ve-
 cum, pro quo multos cruciatus sustinuit. Ve-
 rum quod mirabilius ritè consideranti videbitur,
 illud est quod nisi Andree martyrium con-
 uinitus destinatum diuina gratia Christiani-
 opem tulisset, & animos eorum firmasset, pro-
 gna in eos clades & ærumna ingens ab inimico
 generis humani, procellæ in morem fuisse
 effusa. Quidam enim, quem honoris causa
 nomino, ex Trapezuntina ortus vrbe Peripatetico-
 reticorū, Philosophiæ professor, siue sua sponte,
 te, vt multi aiunt, siue impulsus nescio, nec
 sciam, dicere ausim, Crucem Domini negauit
 & Mahumeto adhæsit. Quare Turcicum militem
 clatus, virum quendam, cuius nomē me fugit,
 ipsumque Trapezuntium militiæ peritissimum
 in carcerem coniecit: dignum ratus, vt Philosophum
 conciuē suum volens nolens in carcerem con-
 taretur, cupiebat enim eius opera vt in carcerem
 Cūque Christiano non confideret, ad Mahumetum
 intrudere cupiebat. At ille æque animatus
 martyr dicebat: In delicijs educatus, in carcerem
 spe ipsarum, Christi crucem negauit: Ego autem
 tem, qui pro Imperatore eo mortali cotra-
 tosque labores cum Schythis bella gerens
 vulneraque excepi (dixit & aperto pectore
 catrices ostendebat) pro Imperatore eadem
 mortem timebo; absit à me tanta infamia. Quod
 mens prætereà esset mea, vel potius, quæ
 titia, veritatem doloris fugiendi causa prode-
 re.

reæ æterna cælestiaque regna repudiare, Ma-
hometoq; adherere, vt bellorum labores sub-
cam, pericula magna pro Imperatore mortali
suscipiam, gladios in Christianos Christianus
ipse nauis, distringam? & denique in mortem
ruere, quam fugiendam censuit Pholosophus,
vt in æternam ac veram mortem deferar præ-
ceps: Hæc ille.

Verum dum hæc Constantinopoli fierent,
Andreas febribus grauitè laborabat, cælibem-
que se perpetuò fore reginæ misericordiæ vir-
gini vouit, si euaderet. Sedatis ilicò febribus
paulò post, quasi ex morte surrexit, & albis se
uulimentis induit, vt scilicet nunquam obli-
uisci posset mundiciæ corporis, quam creato-
rit obrulit matri. Constantinopolim deinde
petiit, non vt mercator, aut vagus quidam ma-
gnarum urbium visendarum cupiditate. Sum-
ma enim in iuvene septè & viginti annorum
grauitas atque constantia illucescebat. Rarè
quis inane verbum ab eius ore excidisse audi-
uit: in loco enim penitus erat alienus. Cur igi-
tur inuira gratia Dei, vt ego arbitror, ad mar-
tyrium vocabatur, vt & ipse in cælis Christo
cum alijs martyribus assisteret, & omnibus
prodesset, qui Philosophi siue leuitate, siue
terrore fuerant conturbati. Statim cum in ur-
bem applicuit, accusatus fuit, quod cum Chri-
stianis conuersaretur, Ecclesiâsq; viseret: quasi
Christianus summa cum religione ac deuo-
tione

224 COLLATION. SACRAR.
tione homo, qui crucem Alexandria negavit
conculcavit, sputis foedavit, ac demum in
cora proiecit. Hæc mercatores Aegyptii,
tunc in vrbe aderant, ad iudicem derulerunt,
seque ipsos vidisse eum negantem, confite-
témque, quod Mahumeto adhereret, au-
uisse attestabantur. Trahitur in iudicium
dreas iniquum, accusationeque recitata
quam se à Chio, vbi natus educatúsque fuit,
nisi tunc recessisse affirmabat, idque multis
testibus approbat, vaiuersámque Chii civi-
tatem hoc ipsum scire aiebat. Tunc Christiano-
rum multitudo, quæ circumfusa stabat,
Christianorum testimonium in huiusmodi
causa refutandum est, inquit, Mahumeti-
stæ quoque similiter non recipiendum. Non
sicut nos Christianum falsò accusatum
defendimus, sic Mahumetistæ accusationem
suorum veram esse cõtendunt. Quare prae-
missis testibus res ipsa quærenda est. Non
ter igitur, quàm Iudæi secundum Moysi
legem circumcidi suos, Propheta vester iussit.
Quare si genitalia huius membra simili
laxa sunt, morte iure plectetur: si minimè
ipsa re causa determinetur sua, & nihil
guiratis animis hominum remanebit. Spoli-
tur intereà miles Christi, nudúsque à
multitudine adspicitur: nullum in eo iudicium
um, nulla circumcisionis macula, nullum
humectistarum apparet vestigium. Exclama-

exheretia Christiani. Confundantur aduersarij, & victi penitus prosternantur, nisi diabolico astu astuti exposuissent, moris esse in Aegypto, minoris homines ætatis circumcidi, maioris si ad Mahumetum DEI Prophetam conuertantur, circumcidi, si volunt, si vero abhorrent, ad circumcisionem nullo modo cogi posse: quoniam melius sit lucrari animam hominis ex toto corde nobis adhærentem in cæteris omnibus, præter circumcisionem, quam reiicere, quoniam circumcisionem reformidet. His rationibus, vel magis quia sectæ fauebat suæ confusus Iudex nullam se pronunciarî sententiam velle in re tanta dixit, nisi regem consuluerit. Ita enim moris est in causis ambiguis atque arduis. Regem igitur, in carcerem coniecto Christi milite cõsultum adiit, cui omnia cum retulisset, interrogatus de ætate ipsius, habitûq; omni corporis. Iuuenis, inquit ipse, animo inuictus, atque magna statura, grandibus ossibus atq; neruis conuallatus. Rex, qui tales homines in militia habere cupit, Vade, inquit, & primum illi, si nollet voluerit esse, offerimus in militia nostra centurionatum: deinde, prout in virtute ipsum valere conspexerimus, ad maiora progrediemur. Quod si beneficijs non commouebitur, minis atque terrore ipsum concutias, & si neutra promouere poteris via, capite plectas.

Altero igitur die producto ipso, prima
 regis pollicitationes exponitur mirabili
 amplificatione: Quod caput statim eius co-
 tum militum Andrea, & à priuatorum tracta-
 conditione, cum principibus connumerat
 ris, quod facile virtus & diligentia tua te
 tollet ad maiora. Verùm cum Martyr Christi
 nihil respondendo contemnere oblata vide-
 retur, qui circumfusi erant veritatis hostes,
 argentum atque aurum, alij vestes, atque
 pellectilem variam pollicebantur. Cumque
 silentio acius perseveraret, Quid, inquit,
 verbis quidem tuis nos dignos putas? Dignos
 quidem, inquit, vos estis multò maiores
 quàm ego dicere aut excogitare queam. Res
 res quas offeris nulla responsione sunt dignas.
 Quid enim caducam hanc vitam atque mo-
 talem putatis magni aliquid habere, quo ce-
 lesti sunt præponenda? Erras, ipsi responde-
 nam nos & ad illam tibi viã aperire studemus,
 & hanc insuper tibi felicem reddere conamus.
 Non coherent, inquit, caduca æternis: nos si-
 licibus misera, non prophana beatis: sed quid
 opus est verbis? Ego felicitatem huius seculi
 nihil facio: ego crucem, passionem, sepal-
 ramque Christi mei, auxilio illius fretus nun-
 quã negabo: statuite in me quidquid malere-
 tis: vnum rogo, ne me verbis amplius tene-
 re. His dictis coniectus ilicò in carcerem, vin-
 culis cathenatus, pedibus atque manibus ali-
 gatus, ac
 Alij iac-
 tur, & in
 propo-
 alligatus
 quam di-
 verberat
 pectus co-
 pressis, n-
 aduua m-
 ductis, st-
 le dictu,
 miles Ch-
 zuntius,
 in qua fi-
 O feliciter
 nunt, Inse-
 edignu
 citem rec-
 Hæc ali-
 nam, vt a
 Andrea r-
 gelis lo-
 guentis,
 con d' am
 consilio,
 obuleu
 fecati au-
 bendum
 liquid ad
 gatu

gnas, ad meridiem sequentis diei, qui fuit 20.
 Maij iacuit. Post meridiem statim protrahi-
 tur, & in partem vrbs, quæ orientem spectat,
 prope mare ducitur, vbi ad patibulum nudus
 alligatus flagellis atque loris cæditur, acriusq;
 quam dici potest, in principio flagellorum &
 verberum contremuisse dicitur, & manibus ad
 pectus contractis, & digitis in pugnum com-
 pressis, magna exclamasse voce: Virgo Maria
 adiuua me. Inde pedibus altero ad alterum ad-
 ductis, stetit rectus in eisdem vestigiis, mirabi-
 le dictu, vsque ad solis occasum. Interea dum
 miles Christi his cruciatibus exercetur, Trape-
 zuntius, de quo supra retuli, è fenestra turris,
 in qua fuerat inclusus, prominens clamabat:
 O felicem Christianum, ô beatam, quæ te ge-
 nuit, Insulam, ô nobilissimum atq; omni lau-
 de dignum genus, vnde ortus es: Vtinã isthic
 essem tecum, vt eadem paterer pro Christo.
 Hec aliâque vociferabatur, martyrij coro-
 nam, vt arbitror, desiderans. Carnifices autem
 Andrea reducto, multis preciosa membra fla-
 gellis lorisque foedè dilacerata, vngunt vn-
 guentis, cibum quoque atque potum ad ful-
 ciendam in corpore animam de medicorum
 consilio, quorum multi ac peritissimi aderât,
 obtulerunt, ac aquam, in qua non paruum de-
 fecati auri pondus bullierat, conducunt ad bi-
 bendum. Id faciebant, quò longior vita eius a-
 liquid ad negationem crucis afferret, simul &

ostenderent, quanti vitam facerent eius: for-
etiam quoniam cum Christianis enutriti,
nonnulli eorum Christiani fuerint. Nec repro-
rabant, quomodo martyres Christi olim
die cruciabantur, & in nocte conualescebant.
Quare timentes, ne id diuinitus eueniret, no-
dicamentis suis occultare veritatem stu-
bant.

Vigesima prima eiusdem mensis die
sus producit, denudatusque ferreis vngu-
bus tergora, & quæ pridie eius diei fuerant
gellata, dilacerantur. Nec quicquam aliud
cit dixitque miles CHRISTI; quæque
prius contremuit in principio, manusque
se adduxit, digitos in pugnos contraxit, pedes
in iisdem vestigijs tenuit, magnaque voce
mabat: Virgo Maria adiuua me. Sic Trapezu-
tius etiam eadem, quæ pridie vociferabatur,
turi iterum, iterumque repetebat. A duode-
te nocte vnguentis illinitur, similiter & me-
dicamentis atque aquis, in quibus magna
virtus auri fuerat, infusa, sustentatur, quasi
ram crucis hostes salutem eius haberent, ma-
gnam ijs rebus inesse virtutem prædicant.
Spiritus sancti gratiam in medicorum peti-
am, cibi que ac potus commoditatem deici-
tes. Illucescente namque die sanus omnibus
martyr apparuit, quæ res medicamentis
non potest, quæ cum naturaliter agant, læ-
giore indigent tempore, frequentatione
conueni-
ferant: q-
deno-
atocit-
poteft, p-
ma secu-
similiter
torquen-
necubi
fed locis
mus om-
que nõ a-
nili, Vir-
rum, ide-
Trapezu-
bat, vt n-
bus sapi-
Medico-
tor fuille
Vige-
non me-
ris & Do-
ductus, &
tur, hui-
studete
uaderet.
magnitu-
vifuros
clinante
bus, dict-

conueniente, ne digesta in dubiū aliquid con-
ferant: quod tamen minimè facere possunt, si
denud corpus ac sapius exagitetur, siue etiam
atrocius crucietur: quæ virtus opem adferre
potest, præter diuinam profectò nulla. Vigesi-
ma secunda eiusdem mensis die producit
similiter post meridiem, ac manus & pedes sic
torquentur, vt ne digitorum quidem articuli,
nec cubitus, nec genua locis suis remanent,
sed locis suis omnia salirent; qui dolor maxi-
mus omnium est. Cetera similiter gesta dicta-
que nõ ab ipso solum, quæ tamen nihil aliud,
nisi, Virgo Maria iuua me, in principio dolo-
rum, idque semel clamabat, verum etiam à
Trapezuntio illo, qui martyrium sic expete-
bat, vt multis etiam Mahumetistis audienti-
bus sapius repeteret, quæ dicta superius sunt,
Medicorum quoq; diligentia, imò etiam ma-
ior fuisse dicitur.

Vigesima tertia die incolumis sanusque
non medicorum arte, sed illius primi marty-
ris & Domini omnium I E S V Christi pro-
ductus, Andreas nouo genere cruciatus vexa-
tur, humeros carnibus per gladios denudant,
stuentes semper, ne celerior mors ipsum in-
uaderet. Sperabant enim, si non acerbitate ac
magnitudine dolorū, attamen diuturnitate se
victuros, sed deuidi tandem iacuerunt. De-
clinante die reducitur, sicuti superioribus die-
bus, dictis factisque, medicamentis quoq; non

aliter quàm pri^o adhibitis. Die vigesima qua
ta eiusdem mensis, eodem modo fiunt omnia
eodemque in loco, quo in die clunes carni-
bus nouaculis spoliantur non subito, sed cum mo-
ra, vt doloris acerbitas magis sentiretur. Ca-
etera omnia similiter acta, vt in superioribus
diebus dictaq; eodem modo etiã à Trapezan-
tio martyre animo atque voluntate, qui in
his diebus, quibus Andreas patiebatur, simi-
liter è turri clamitabat. Die vigesima quinta
partes pedum, quæ inter genua cluſæ sunt,
carnibus similiter denudantur. Cætera eodem
modo dicta gestaque fuerunt. Vigesima sexta
die, suræ, id est, carnosæ partes pedû, quæ
inter genua & poplites similiter carni-
bus nudantur. Cæteraq; facta, dicta, procurata
similiter fuerunt. Vigesima septima die, totum
corpus à capite ad pedes verberibus caeditur,
vt doloribus renouatis tandem moueretur.
Maxilla quoq; vna vno ictu denudata ca-
uit, quam Christiani rapientes seruarunt. In-
tereaq; in monasterio B. Francisci, inusitato
grans odore atq; mirabili.

Vigesimo nono eiusdem mensis die, anno
primo Pontificatus Papæ Pauli secundi
mo, pducitur Andreas de Chio martyr Chris-
tiani, præcipuus in locum solitû ad Orientales
vrbis partem propè mare sanus, viua, vultu
lato, decora facie. Mahumetistæ his rebus mo-
ri, medicamentorum virtute sic factum adferre
bant, &
vires, cl
habita e
lumis
humeri
stianoru
Quæ de
morte n
vna. Qu
ten poss
pe, quæ
multos
etax Do
ria ad h
uit. His
Jetha reg
firi, vt i
potis tra
clamant
cumstab
sepeliens
iucundu
mactat
In ipsu
Hoc au
nec eni
consuler
rius, nif
rum que
regem a
bar

bant, & ingratitude illius accusantes. Nō
vires, clamabant Andrea, tuæ vitæ cura nobis
habita est, nostro studio, imò regis ipsius inco-
lamis es, & virtute medicamentorum, & Ma-
humeri gratia, qui te vult deliramenta Chri-
stianorum de cruce ac passione Iesu despiciere.
Quæ beneficia quoniam ingratus non sentis,
morte morieris. Non est mors sic mori, ait, sed
viva. Quare nolite putare me verbis vestris ter-
reū posse, nec medicamēta profuerunt, quip-
p̄, quæ vel in minimis vulneribus, vix post
multos dies aliquid afferre possunt. Me autem
cruce Domini nostri Iesu Christi, & virgo Ma-
ria ad hunc diem conseruauit atque reserua-
uit. His dictis, securi caput supposuit, & ad cæ-
lestia regna euolauit. Tunc mortis eius mini-
stri, vt iudex iusserat, caput & truncum cor-
poris trahere velociter ad mare conantur. Ex-
clamant Christiani, qui lachrymis effusis cir-
cumstabant, quorum magna erat multitudo,
sepeliendum esse mortuum, non in mare pro-
iicendum. Illis resistentibus, regiam aiunt
resistentem esse consulendam, sepeliriue ve-
lit ipsum iam mortuum, an in mare proiici.
Hoc audito ipse iudex, ad Regem procurrit
nec enim licet iudicibus, quando Regem esse
consulendum audiunt, quidquam facere vlti-
rius, nisi regi prius referant. Sed Christiano-
rum quoq; primates, quàm velociter poterāt,
regem adeunt, qui cum percepisset, quibus
crucia-

cruciatibus, & quàm diu vexatus fuit Andreas, efferbuisse ira dicitur, & verbis ita atrocibus in iudicem vsus fuisse, vt exanimis ne tigaret quidem iudex iniquus. Sed ea ira, & indignantes minæ simul cum verbis euanescentibus Christianus deinde iubet, vt Andream haurificè, sicut decet virum fortem, sepeliant. Apposito capite corpori suo ad Galatam deponerunt. Aderat autem vniuersus vtrarumque vrbium Galatæ atq; Constantinopolis populus, viri simul ac mulieres, pueri atq; puellæ, liberi & serui, nec Christianorum solum, verum etiam Mahumetistarum multi admirantes commoti non pauciores, quàm decies decem milia, qui omnes alij lachrymâtes, alij laudes eius prædicantes, & alij constantiam ac roborem animi, alij prudentiam ac gravitatem, alij contemptum humanarum rerum: multi fidem in Iesum Christum, in crucem & passionem eius, & in immaculatam Virginem deuotione adorantes. Tandem in Galatæ partem extremam versus ortum, mari contiguam deuenerunt, ubi est Ecclesia virgini Mariæ, si rectè meminerit dicata: ibi depositus iacet.

His ita gestis, magna rex exarsit cupiditate liberandi, sed quia honestè id facere, nisi rogatus, non posse iudicabat, per quasdam, vt dicebatur, mulieres effecit, vt vxor illius promerito supplicaret suo. Sic mors Andree atq; martyrii

RAR. fuit An-
 is ita aro-
 imis ne
 ca ira, &
 euanuere
 ream hor-
 peliant. Q
 latam dep
 ytratum
 polis pop
 eq; puell
 olum, ven
 admiratio
 ecies de
 s, alij la
 am acrob
 rem, alij
 alij si dem
 ionem et
 orionem
 extreman
 uenerunt,
 tē mem
 e cupidit
 ra dixim
 e, nisi rog
 dam, ut d
 lius pro m
 aree arce
 marty

martyrium illum quidem palam, sed multos
 quoque alios à periculo liberauit, multos in fi-
 de Orthodoxa confirmauit, eos, qui ante illius
 martyrium quauis ratione Mahumeto adhæ-
 serunt, pudore confudit, mœstitia affecit, ac
 nani denique pœnitentia & vexauit & vexat.
 His omnibus ego vehementer commotus, ar-
 debam desiderio videndi corpus eius: sed ni-
 ue, frigore, glacieque detentus, hyemis marif-
 que tempestate, illic fui vix mense Februarij:
 eam mihi orandi gratiam intercessione mar-
 tyris DEVS concessit. Vidi que ipsum iacen-
 tem in sepulchro nimium profundo, situ hor-
 rido, ea tamen integritate membrorum om-
 nium, & totius corporis colore, & dignitate
 formæ, tali vultus splendore & habitu, ut non
 animam expirasse, sed dormire mihi sub vm-
 bra leuiter videretur: at qui iacebat loco ita hu-
 mido, ut omnibus iam indumentis, quibus ce-
 rat inuolutum corpus, putrefactis, nudum to-
 tum conspiceretur, præterquam quod genita-
 les partes fragmento lini obtegebantur, exarsi
 cupiditate descendendi, tangendi, osculandi
 pedes, manus, faciem præcipui martyris, nec
 tantum loci humiditas, descendendique dif-
 ficultas, quantum verba presbyteri custodis,
 & spes id aliàs commodius facere, detinue-
 runt.

*Sequentem Historiam Ioannes Patriarcha Hieroso-
 lymitanus Græcè scripsit, eamque tanquam fide di-
 gnam,*

gnam, primum interpretatus est Ioannes
lampadis, insignis Ecclesie Catholicae hostis.
iatur à Petro Canisto lib. 5. cap. 19. operis
B. virgine. De Ioanne Damasceno insigni calce
sacratissime Virginis, cui cum propter insu-
prodionis suspicionem dextera esset abscissa
dem D. Virgo implorata, eidem restituit.

CAP. II.

LEO Isauricus Iconoclastarum patronus
imperabat, & ad tuendam sectam Pro-
dosynodum celebrari iusserat, ingentes, ma-
tus excitans, vt sacras imagines ferro & igne
deleteret, profusq; aboleret in Ecclesia. His
giētis leonis furoribus, si quis alius, certe
damascenus sese fortiter opposuit, & in paxi-
degens, tres libros pro sacrarū imaginum de-
fensione conscriptos edidit, eoque opere
mos Iconomachorum vehementer ostendit.
Qui cum dolerent, suas artes & fraudes
viri industria detegit, atque labefactari, falso
lum apud Saracenum in Arabia principem
prodionis accusarunt, quod ad rumpen-
principum fœdera literas manu sua confign-
tas subdolè misisset, ac pacem publicam
turbare aggrediretur. Huic princeps Arabiarum
accusatorum querelis nimium credens, Da-
mascenum quamlibet innocentem de pro-
dione suspectum habet, eumq; in iudicio
nat, poenam illi in amputatione manus de-
teræ constituta. Quæ res à Saraceno Prin-
per

perpetrata, sed absentium iconomachorum
 dolo nequissimo procurata, feliciorem, quam
 illi sperabant, exitum habuit, & Maria quidem
 duce Catholicis lætam victoriam impetrauit.
 Damascenus igitur post vulnus acceptum, ma-
 num enim dextram illi amputarunt, suum La-
 rarium ingreditur, ante virginis Deiparæ ima-
 ginem sese prostermit, lachrymas fundit, suam
 calamitatem deplorat, multisque precibus se-
 se Virgini matri commendat, ac supplex his
 verbis elementissimam implorat: Domina &
 sanctissima mater, quæ Deum meum peperisti
 amputata est dextera mea, ob sanctas & di-
 uinas imagines. Tu, qua de causa Leo sauiat,
 non ignoras: proinde quantocius succurre.
 Dextera enim altissimi, quæ de te incarnata
 est, per tuas intercessionem multas habet virtu-
 tes. Sancte, oro, & hæc meam dexteram tuis
 precibus: ut tuas & eius, qui ex te incarnatus
 est, laudes, sicut dederis, numeris rythmicis &
 modis præscribat, & orthodoxi cultus sit
 cooperatrix, ô Deipara. Hæc orans Ioannes &
 lachrymans in somnum vertitur, videtq; san-
 ctam Dei genitricis imaginem misericordibus
 & lætis oculis ad se respicientem, & ita dicen-
 tem audit. Ecce sana facta est manus tua, caue
 posthac, ne segnior fueris, sed calamum eam
 fac scribentem velociter scribetis, (Psalm. 44.) quæ
 admodum nunc pollicitus es. Ut autem resti-
 tutus euigilauit, & manum curiosè contem-
 plans,

plans, curatam vidit, tum exultare cepit
ritu in Deo salutari suo, & matre eius, qui
cit secum magnalia, qui potens est.

Quæ postrema Ioannis Patriarchæ Hierosolymitanæ oratio, & ad veram certam
narrationem de manu Damasceni detrita
& per Virginem mirabiliter restituta petra
quam & postea iussus ille coram Saracenis
Ethnicis Damasci prorulit, cunctisq; specta-
dam exhibuit palàm. Auget fidem miracu-
lincola, quam manus Damasceno restituta
uauit, nimirum ad certius indicium præce-
tis defectionis.

Simeon Metaphrastes ex Eutichiano Patriarcha Constantinopolitano, qui se in Theophili (de quo supra) via sequens) adibus natum, cuiusq; familiaris, & ipse historie oculatum fuisse testem perhibet. Agnoscit eandem historiam Petrus Damianus in prior grauissimus sermo. 1. de Natiuitate B. Virgine. Attingunt & Centuriatores Magdeburgenses in rene Petro Canisio lib. 5. cap. 20. de beata Virgine. Quomodo Theophilus Oeconomus abnegauit de se demonio adstrinxerit, & per B. Virginis uocationem ac penitentiam, hygrapham a demone recuperauerit.

CAP. III.

CVM Cæsar Iustinianus rerum potestatur, Theophilus quidam in oppido Ciliciae Adana Oeconomus, siue, ut alij verentur, Archidiaconus Ecclesiæ fuit, multis quibusdam

ille gratus, & Episcopali munere, quod tamen
 constantiter detrectauit, dignus existimatus,
 Qui ab amulis immeritò accusatus, & de of-
 ficio Oeconomiae deiectus, in eam animi im-
 potentiam adeoque impietatem deuenit, vt
 oratori mago Iudæo morem gerens, Chri-
 stum Dei filium, ac matrem eius Mariam dara-
 sygrapha turpissimè abnegaret, seq; totum
 Imperio sathanæ, qui se videndum obtulerat,
 tenderet atque manciparet. Quid hic faceret
 miser tam nefarij criminis iam sibi conscius?
 Totus animo perturbans, vt nusquam ferè
 posset consistere, quum irato Deo se dæmo-
 nis esse mancipium cogitaret, mutato consi-
 lio, tandem ad sanctissimam Dei matrem sibi
 confugiendum duxit, ac templum ei sacrum
 petijt, in quo suas preces ac supplicationes cū
 multa ieiunatione coniunctas, noctes ac dies
 indefessè consumpsit, magnumque veræ pœ-
 nitentiæ specimen edere cœpit. Quod si Theo-
 phylum ipsum Mariæ supplicentem liber au-
 dit, his quidem verbis vt legimus, illam com-
 pellat: Domina mea benedicta & defensio
 generis humani, portus & protectio eorum,
 qui ad te cōfugiunt: Scio ô Domina mea Dei-
 precens, quod te valdè offenderim, & ex te na-
 tum Deum nostrum, nec sum dignus cōsequi,
 misericordiã. Ac rursus. Quomodo audebo,
 Domina mea benedicta, ego, qui sum Indig-
 nus & miser, aperire labra: cū os habeã sor-
 didum-

didum, & luto inquinatum? Nec multo post
 Cum hac intensa, & quæ ex tota sit anima, confessione, rogo sanctissima Domina, offerre
 Christo, qui natus est ex te sancta & munditia
 desiderata Deiparente, & ne abomineris
 infelicem, ne despicias preces meas peccatoris,
 ris, qui fuit correptus à maligno inimico. Per
 git interim anxius homo preces tristissimas
 fundere, faciem suam verberare, solo adhaere
 re templum Virginis, in quo is hac se habere
 gare lachrymis, in ieiunio perseverare, non
 in propositam imaginem, quæ se illic offerebat
 venerandæ Virginis estuans intrare. Testis
 quit, habeo, post Deum protectionem & defen
 sionem, Domina mea benedicta, ad tuam
 intuens auxilium & gubernationem, non te
 ciam irrita, quæ sum pollicitus. Scio enim
 scio, ô benedicta post Deum non esse aliam
 hominum defensionem, nisi te solam ô De
 parens. Quis enim ô Domina mea, speravit in
 te, & pudore est affectus? Aut quis hominem
 omnipotentem tuam rogavit opem, & fuit
 vnquam derelictus? Re vera nullus vnquam
 Quid multis? Theophilus quadraginta dies
 in hoc Mariæ templo perdurans, nullum
 orandi & plorandi lamentandique finem
 ciens (tantus in illo feruor erat poenitentis
 demum opitulante sacra Virgine suam scrip
 ptam & consignatam diabolo sygrapham
 qua Christianismum abiurauerat (mirabile
 dictum)

dictu) recepit, in DEI gratiam rediit, peccatum est vitio confessus, & post pœnitentiæ fructus dignos editos, etiam Ecclesiæ per Episcopum publicè reconciliatus, eò demùm peruenit, vt ob vitam sanctè aeternam, sanctorum catalogo sit ascriptus, ac solemniter eius memoria quarto Februarij, quotannis in Ecclesiâ celebretur. Tandem valuit Mariæ apud Deum petita & obtenta intercessio.

Petrus Canisius lib. 5. cap. vigesimo, operis de beata Virgine, citans Paulum diaconum, & Concilium Nicenum secundum, & Centuriatores Magdeburgens. De Maria Aegyptiaca, quæ per beatam Mariam adiuua, & ad meliorem vitam conuersa, pœnitentiæ speculum impudicis omnibus præbuit.

CAP. IIII.

Maria Aegyptiaca multis annis velut Veneris victima, impudicitie frena laxarat, sumque corpus vagè multorum libidini, foeditate prostituerat, priusquam ad templum Hierosolymitanum, quod ob Dominiæ crucis reuerentiam sacrum ac celebre, religionis ergò proficisceretur. Quum verò cerneret, se ab huius templi ingressu non se nec, nec obscure, ac omninò diuinitus prohiberi, prioris vitæ turpitudinem agnoscere & deplorare cœpit, seque ad Deiparæ imaginem, quæ ad templum ingressuris occurrebat, non sine pudore conuertit, atq; ita cum lachrymis dixit:

dixit: Domina virgo, quæ Deum verum
 nuisti, corpus habens & animam mundam
 immaculatam, adiuua me solitariam, & tu
 lum, habentem adiutorium. In Synodo No
 na sic eadem esse precata legitur: Quando
 dem, vt audiui, propter hoc Deus, quem
 nuisti, homo factus est, vt peccatores ad
 nitentiam vocaret, auxiliari mihi soli, & non
 habenti, qui mihi suppetias ferat. Vt reliqua
 orationis partem pratermittam. Adiecit
 inde promissionem se posthac omnibus
 di illecebris carnisq; delitiis renunciatu
 ac totius vite cursum in melius comutatu
 esse, modò templum hoc ingredi, ac officiu
 Deo reconciliari posset. Quæ postquam
 impedimento in templum ingressa, opem
 virginis sibi præsentem experta est, iterum
 que iterum Mariæ sese commendauit, vt
 votum explendum propitia porò & cetera
 sibi adesse vellet. Inde verò digressa, ad
 vite sordes nunquam rediit, sed mundi & car
 nis blandimentis ac voluptatibus animo
 pudiat, in vastam remum contendit, vt
 te prioris labe contractas, magna vite se
 tate suscepta, & dignis penitentia fructu
 editis diluit, frequenter solita virginem in
 care. Tibi quidem, inquit, o bonarum res
 amatrix Domina, quæ tantam mihi præ
 meritum humanitatem exhibuisti, præ
 meas nec reicicisti, gloria. Tu verò me, &
 placuer
 mihi vi
 a: Dor
 sub h
 sum sol
 dragint
 rationu
 ceteris
 fominis
 pliam
 exempla
 cum Ma
 omni E
 tetur.
 Sigbertu
 legu in
 here L
 ilia c
 Vixi
 pro
 miter,
 commissi
 don, ac c
 tiam, vt
 supplicij
 Despara
 lo peccat
 magna c
 eius patr
 plac

placuerit, ducito, esto mihi salu^s magistra,
 mihi viam, quæ ad pœnitentiam ducit, indi-
 ca: Domina Deipara, ne me derelinquas. Ac
 sub huius quidem Patrocinio cum vitæ cur-
 sum solitaria tenuit, & ad annos vsque qua-
 draginta septem absoluit, omnium ferè ten-
 tationum & diabolicarum infestationum a-
 centimis vexata spinis, vt impudicis & viris &
 feminis, si ad emendatiorem viuendi disci-
 plinam adspirent, pœnitentiæ speculum &
 exemplar illustre præbeat, digna etiam, quæ
 cum Magdalena Euangelica peccatrice, ab
 omni Ecclesia quotannis festo proprio deco-
 retur.

*Sigbertus in Chronicis, et citat Petrus Canisius Theo-
 logus in opere de B. virgine lib. 5. cap. 20. De mu-
 liere Laudunensi per B. Mariam in medijs flammis
 illa seruata.*

CAP. V.

Vixit circa annum Domini 1094. non
 procul ab vrbe Laudunensi quædam
 mulier, quæ arcanum homicidij crimen à se
 commissum in exomologesi detexerat Sacer-
 doti, ac deinde post acceptam mortis senten-
 tiam, vt flammis ardentibus traderetur, ad
 supplicij locum ducbatur. Et quoniam per
 Deiparæ templum iter habuit, vbi toti popu-
 lo peccatum suum confessa est, Virgini matri
 magna etiam fiducia supplicauit, seque totam
 eius patrocinio commendauit. Hinc digressa,
 L & iam

& iam in ignem semel atque iterum coniectum tantum Dei & virginis beneficium sensit, nihil ut ab igne, quamuis copioso & vehementer caperet detrimenti, imò non modò carnis sed vestem etiam, ab omni flammarum incursoria seruauit semper illasam. Cum hinc ratio ingens animos populi occuparet, ad ædium Mariæ templum cursitatum est, ut cum bona muliere, Deo & virgini gratæ agerentur, tantumque miraculum ad virginis uocationem gestum, communi omnium tititia celebraretur.

D. Petrus Canisius ibidem, citans huius historiam Iulianum Pomerium Hispania Ecclesiarum, Rodericum Archiepiscopum Tolosanum, Ioannem Vasaum Brugensem, de Hildephonsio apprensens Deipara vestem, qua in re diuina uisetur, donauit.

CAP. VI.

Hildephonsus, quem alij Idelphonsus & Alphonsum appellant, vir non modò vitæ sanctimonia excellens, sed etiam doctrinæ præstantia percelebris, quique sacroculo hæreticos ex Hispania profligauit, post beatum Eugenium Archiepiscopum letanus antè nongentos annos, & in Noquidem colenda publiceq; prædicanda per studiosus, quemadmodum pia eius monumenta testantur. Quare cum aliquando man-

tis comitantibus ad altare progredieretur, (mirum dictu) sacrosanctam Virginem sibi apparentem habuit, & in Episcopali cathedra sedentem vidit, sibi que blandè loquentem audivit, sed & vestem sacram, velut diuinæ gratiæ & fauoris singularis pignus & obsidem, qua in facienda re diuina vteretur, sibi ab illa donatam accepit. Res per totam nota Hispaniam.

Perus Canisius ibidem ex Ioanne Trithemio de Monasterio Hirsaugiensi, de Ruperto Abbate Tuitiensi, qui à B. Maria precibus impetravit docile ingenium & diuinorum intelligentiam.

CAP. VII.

Rupertus Abbas Tuitiensis Germanus, cum primum in ingenio se tardum & ad sacra discenda parum idoneum cerneret, optem sacre virginis singulari studio implorauit, vt hanc naturæ difficultatem superare, ac felices in sacris literis progressus facere posset. Cui Virgo mater nocte apparens promittit & præstat, quod ille tantoperè cupiebat, tam excellenti deinde gratia scientiaque illustratus, vt inter Germanos Theologos emineret, ac similem ætas illa non tulerit, qui & viuus & mortuus multis claruit miraculis, sic Trithemius aperte testatur. Nec ingratus ille fuisse videtur virgini, quam in suis monumentis libenter extollit, præsertim si commentarios

244 COLLATION. SACRAR.
rarios eius in cantica, & opus de diuinis of-
cijs consulamus.

*Pet. Canisius ibidem, citans Marsilium Ficinum lib.
3. de relig. Christiana cap. 10. De dasbris hinc
bus Ancona per Deiparam mirabiliter & magis
restituitis.*

CAP. VIII.

AVdiui equidem, inquit Marsilius, non
nulla nostris seculis, atque etiam in
nostra Florentina mirabilia cōtigisse, sed quorū
dam occultiora. Illud certe multis hominibus
millibus, qui & viderunt, & adhuc viuunt, mani-
festissimum, quod Anconæ anno Domini
1470. factum, à multis fide dignis accepimus.
Puella quædam propter pestimam quorū-
dam neruorum contractionem, à primis
cunabulis, gradiendo natibus pro cruci-
vtebatur. Præterea Bidellus Florentinus pro-
pter faucium pectorisq; contusionem, sex
annos loqui nihil potuit. Ambo cum Deo
ria eodem in loco suppliciter se commenda-
sent, sani prorsus euaserūt. Omni populo
tis annis noti erāt infirmi, & postea iam quorū
tuor continuè omni populo sani.

*Nicephorus. Callist. lib. 14. cap. 36. histor. Eccl.
& Petrus Canisius loco citato, De Nestor
retici & Mariomastigis præva, ac dicitur
ne.*

Nestorius cum hostile bellum aduersus
Deiparam instituisset, adeò non impunè
tulit tantam audaciam & procacitatem, vt fu-
erit à toto concilio Ephesino anathemati per-
petuò traditus, ab Imperatore quoque Theo-
dosio in exsilium actus, Episcopatu suo Con-
stantinopolitano planè spoliatus, ac demùm
coactus in exsilio vitam absoluerè calamito-
sam. Sed & blasphemam eius linguam, miri-
carnifices corrotere vermes, & si non corpus,
nefandum nouæ impietatis organum, à terra
deliscente absorptum, certè anima eius ad in-
feros vsque detrusa, meritis blasphemix pœ-
nas luit. Nicephorus autem scribit, Nestorium
Theodosij Imperatoris iussionibus in extre-
mis Thebarum oris, locum ex loco mutantè,
veritatum esse. Vbi, inquit, terra rupta cooper-
tas atque oppressus, vitam hanc pro eo atque
blasphemix eius conueniebat, amisit: Arius
autem ultimo vitæ suæ actu habitus, &c. Nice-
phorus lib. 14. cap. 36. histor. Ecclesiast.

*Hannes Moscus Euiratus in Prato spiritali, ca. 46.
De Abbate Cyriaco, qui à virgine Deipara repræ-
sentatus est, quod Nestorij libros, licet ignoranter, do-
mum suam seruaret.*

CAP. X.

Abbas Cyriacus, qui & Lauræ Calomonis
presbyter eximius fuit, de seipso testatus
est, quod aliquam mulierem honesta facie

prædram, & purpuram indutam per somnum viderit, dominam nempe nostrā Dei fratrem genitricem, duobus viris illam commorantibus, qui & ipsi venerabiles & præclari ad aspectus apparerent; ut potè Ioannes Baptistæ, alter eiusdem nominis Euangelista. Abbatem igitur de cellula egressus, orare Deiparam cepit, ut ad se ingredi dignaretur, ac sæpe ab illa summoperè flagitavit, illa autem semper adveniente, atque hoc demū respondit. Habes intra cellam tuam inimicum meum, an me illuc ingredi cupis? His dictis abscessit, & Abbatem valdè sollicitum anxiumque reliquit, ut qui nesciret, de quo inimico sermo hic haberetur, veritas etiam, ne quis occulti fortasse criminis ipse in Deiparam commisisset; cum nullū alium in eadē cella commorantem haberet. Vnde in gravi mœrore & luctu versatus est, quem ut ratione aliqua velleviret, vel depelleret, codicem legendum lapsus in manus, eumq; à S. Isychio presbytero Hierosolymitano mutuo accepit. Cum autem voluisset codicem, duos impii Nestorij libros in fine vidit adiectos, ac statim discussa repleta nube, lucem veritatis adspexit, nihil ut dubitaret amplius superiorum sermonum Dei inimico Deiparæ apud se latitantem ad hunc ipsum authorem Nestorium pertinere. Abbatem igitur statim cum libro, eumque bona fide restituit, ne talem Mariæ inimicum apud

diutius esse pateretur: Accipe, inquit, frater
librum tuum, ex quo plus ego detrimenti,
quam utilitatis percepi. Cum verò rem om-
nem exposuisset, herus codicis zelo sancto suc-
census, duos illos Nestorij libros ex ipso præ-
scidit volumine, ac flammis vlticibus tradi-
dit, dicens: Non manebit in cella mea, Domi-
na nostræ sanctæ DEI genitricis semperque
virginis Mariæ inimicus. Atque vti nam co-
dem zelo flagrant omnes, qui hoc æuo in au-
thores & libros similis fatinæ incidunt, simul-
que curarent, vt istiusmodi scripta omnia, quæ
ad Christi sanctorumque ignominiam & bo-
norum offensionem faciunt, omninò explo-
derentæ abolerent.

*Iohannes Tovarum tom. 3. Annalium in Constantino
Copton & Eutropius libro 22. rerum Romana-
rum, in vita Copronymi, De Constantino Coprony-
mo Cesare ob illatam Mariæ iniuriam porticidæ
castigatio.*

CAP. XI.

Imperator Constantinus Copronymus, ad-
rō in Mariam petulans atque conuictiosus
era, vt illius honori publicè detraheret, eamque
tam imbecillum faceret, quæ nulli mortalium
posset opitulari. Quid autem illius morte fu-
nestius quid acerbius & violentius? Cum iam
Deo & hominibus esset inuisus, sub mortem
carbunculi pedes eius inuaserant, & ardentis-
simis febribus rebatur, quarum nullum à me-

M + dicit

248 COLLATION. SACRAR.
dicis remedium poterat excogitari, & elo-
phantia morbus accedebat, & in extremam
animi desperationem deuenit, ut hinc mi-
serabiliter vociferaretur, se viuentem etiam
propter Mariam Deiparam igni inextinguibili
traditum, in eumque coniectum esse. Tum
morbi coeuntes, tam dici cruciatus velut bla-
sphemiam ministri blasphemum Caesarem perdes-
runt.

*Nicephorus Callistus li. 18. cap. 33. histor. Eccl. de
de vindicata diuinitus quorundam in Vrgu-
m. urem blasphemiam.*

CAP. XII.

CVM Caesar Mauritius imperaret, Graeci
quidam siue gentiles, ut sit, in campo
na suauiter compotabant, & lepidi, scilicet
esse non poterant, nisi inter compotandum
conuictis in Mariam iactis impure certarent.
En vero tibi aequum in Mariae causa uindictam
Deum, qui praecipuos huius nefariae con-
certationis auctores, ut ne vnus quidem bla-
phemus euaserit, potenter arripuit, prostrauit, op-
pressit, deleuit, rectaque ad inferos misit per-
petuo excruciantos. Hospes autem & Domus
natus aedium, in quibus blasphemus conuenerat
ab hac diuina punitione vix mansit immunitus
praesertim, quod is conuientia potius, quam
ut caeteri, ex destinata malitia deliquisset. Cum
non multo post nocte dormienti Dei mater ad-
stare visa esset, illique in memoriam reuocantem
quod

quod blasphemus illos conuiuas in suis ædi-
bus indignè tolerasset. Tum ille miser supplex
illi esse, veniamque delicti petere: & ne tam
cruo morte mulctaretur, sed vt tempus ipsi pe-
nitentiæ relinqueretur orare. Virgo daturam
se hoc ei, neque in præsentia ipsum ita morte
penas luiturum promittere: vimine autem,
quod manu gestare videbatur, genua eius cir-
cumcirca velut exarans circumscribere. Id vbi
factum, sacra Virgo quidem non apparuit am-
plius, sed illo somno discusso membra ea, que
vimine notata fuerant, à reliquo corpore dis-
rupta statim inuenit, & recentem inde sangui-
nem sensit profluere. Igitur in publicum pro-
ductus miser, fædo & miserando habitu cor-
poris non minus quàm oris sui testimonio ve-
ritatem publicè confirmauit, hocque iustum
Dei iudicium omnibus promulgauit.

*Ioannes Moscus Euiratus in Prato spiritali cap. 47.
& D. Petrus Canisius lib. 5. cap. 20. operis Maria-
ni. De Gaiano Mimio, qui ob suas in B. Mariam blas-
phemias semel atque iterum mouitus est, ac tandem
grauiter punitus.*

CAP. XIII.

CVM hoc miraculo planè congruit, quod
Moscos Euiratus in suo Prato, Heliopo-
li, quæ Phœnicis est ciuitas, refert accidisse.
In hac, inquit, Mimio quidam erat Gaianus
nomine, qui in theatro sanctam Dei genitricem
blasphemans, populo spectaculum blasphemans,

230 COLLATION. SACRAM
miæ præbebat. Apparuit autem illi sancta De
genitrix, corripuens eum ac dicens: Noli qua
so, noli ita lædere animam tuam. Ille vero
sum deterius illam blasphemabat. Vnde ipse
tertiò eidem apparens, eadem repetebat. Cuius
autem se ille non corrigeret, sed plus quàm
blasphemijs adijceret, meridiè dormienti illi
apparuit, nihilque dicens, digito, solo signato
eius manus & pedes. Euigilans autem, inuenit
se truncatum manibus & pedibus: Atque
infelix vt truncus inutilis iacens, confiteba
tur omnibus, cuius rei gratia, & quomodo
hoc passus esset, vtque propter blasphemiam
clemèter cruciatus fuisset. His affine est, quod
Vincentius Beluacensis adfert (*Par. 2. apud
hisor. lib. 8. cap. 104.*) quendam apud Lalle
tiam urbem, cum in taberna luderet tessera, in
dumque sibi inauspicato videret cedere, pœna
dicto ventri gloriose virginis Matris maledi
xisse, & mox illum eodem loco subita & hor
renda morte luisse pœnas, à quibus ad zeno
num supplicium haud dubiè raperetur. Nam
Euagrius quoque, & suffragantem ei Nic
phorum audiamus.

*Petrus Canisius libro quinto cap. vigesimo, operis
B. virginis Mariae citans Euagrius & Nic
phorum. De prefecto Tyberij Caesaris à B. Mariae
repto, quod blasphemus faueret, & de pena
solij in Christum & Mariam blasphemus.*

c. 1

Tiberius Caesar, qui proxmè ante Mauri-
tium regnauit. Imperialis Palatii Præfe-
ctum habuit, virum in cæteris excellentem,
sed Anatolio in Christum & Matrem eius
contumelioso malè fauentem, vt causam eius
defendere videretur. Fessus autem est hic Præ-
fectus, vir mininè vanus sibi Deiparam ap-
paruisse, & secum grauitè exostulasse his
serè verbis: Quousque tandem Anatolium
propugnas, qui tam impudenter supraq; mo-
dum me & filium meum illudit? Hic enim
Anatolius, vt paulò fufius historiam explicem-
us, quum Antiochiæ versaretur, nefandis
decorum sacrificijs deditus, & maximis qui-
busque flagitijs coopertus, neq; minus in di-
uina mysteria blasphemus fuit, quem idcirco
Caesar in vincula conijci, & ad se Constanti-
nopolim adduci iusserat. Fortè tunc accidit,
vt imago sacræ virginis ex funiculo penderet
in carcere, quo conclusus erat idem Anato-
lius. In hanc igitur ille tot scelerum sibi con-
fusus oculos conijcere, & coram ea suppliciter
orare, veniamque petere, & externo quidem
corporis habitu animi pœnitentiam simula-
re: sed vt ea hypocrisi & ficto animo superos
fallere minimè posset. Cæterùm à Præfecto
carceris aliisque multis, qui in custodia tunc
aderant, est animaduertsum, Deiparam in ima-
gine dicta expressam, velut iratæ mulieris si-
milem

milem, auertisse vultum, ac nullum Anato-
 precibus tribuisse locum, quasi blasphemū
 execrabilem hominē profus auertaretur. Sed
 & eadem imago piis in vrbe aliis eodem tem-
 pore per visum oblata est, multis in eo tandem
 conspirantibus, vt Anatolij tum in Manu-
 tum in Christum ipsum valde contumeliosam
 horrenda impietas publicè vindicaretur. Pro-
 inde visum est omnibus hunc facinorosum
 ac impium è medio tollere, qui bestiis expo-
 tus, ab iisq; deuoratus fuit: lupis etiam in tanta
 crudelitate in mortuum grassantibus, que-
 niam rapaces bestię cadauer impij detrahere
 rapere, atque discerpere voluerunt.

*Gregorius Magnus li. 4. c. 17. Dialogorū. De Mufella,
 ella, que post apparitionem B. virginis nonnullam
 nem induit, & paulo post sanctè moriens videt De-
 param virginibus speciosis stipatam, cui se vocari
 mox è corpore emigrans illa coniungitur.*

C. P. XV.

Gregorius Magnus historiam de Mufella
 puella memorabilem narrat. Huic nocte
 sacra virgo & Dei genitrix Maria per visum
 apparet, eiq; multas puellas cœuas in vestibus
 albis ostendit. Mufa illarum ad speculum
 splendore delectata, libenter eis sese aggrega-
 set, sed cum præ pudore non auderet, amantem
 à Deipara interrogatur, vellētne vnā cum alijs
 in hoc viuere gynæceo, & sibi quoque delectari
 vire. Cum illa se velle respondisset, hoc vnū

in mandatis accepit, vt maiorem vitæ ac morum indueret grauitatem, seque à risu, iocis, omnique leuitate puellari abstineret: ita demū fore, vt die trigesimo puellis aliis, quas præsentibus adspiceret, consociaretur, atq; in suum ministerium coopretur. His monitis paruit Musa, & deinceps supra ætatem ac consuetudinem grauitate sese gessit, vt subitò mutasse mores, & sicut aiunt, nuces reliquisse videretur. Parentes etsi hanc ad eò repentinam filia mutationem primùm admirarentur, tamen cum factæ apparitionis arcanum intellexissēt, puellæ instituto non repugnarunt, fidemque certiore narrationi compræbuerunt, quod sequens mors filia trigesimo die ex hac vita migrantis visionem non vanam esse monstraret. Moritur verò, Deipara rursus apparet, speciosis illis puellis, vt antè stipata, quæ Musam vt ad se veniat, vocare dignatur. Mox puella quantumuis moribunda oculis reuerenter depectis, & aperta voce clamando respondet: Ecce Domina venio. Ecce Domina venio. In qua etiam voce, vt Gregorianis verbis vtat, spiritum tradidit, & ex virgineo corpore, habitatura cum sanctis virginibus exiuit.

Gregorius Turouensis libro de gloria plurimorum martyrum cap. 8. De impio Iudeo suum filium in fornacem ardentem coniciente ob odium fidei Christiane, quem B. virgo in mediis flammis illæsum conseruauit.

Iudæi cuiusdam vitriarij filius, cum apud Christianos pueros ad studia literarum exerceretur, quadam die dum Missarum festa in Basilica B. Mariæ celebrarentur, ad participationem gloriosi corporis & sanguinis Domini cum aliis infantibus infans accessit. Quo sancto assumpto gaudens ad domum patris reuertitur, illoque imperante inter amplexus & oscula, quæ acceperat, cum gaudio refertur. At ille Christo Domino ac eius legibus inimicus, ait: Si cum eis infantibus communi casti, oblitus paternæ pietatis, ad vlciscendam Mosaicæ legis iniuriam parricidus in te durus existam. Et apprehensum puerum, in os fornacis ardentis proiecit, multaque ligna, quo vehementius exureretur, iniecit. Hoc cum audisset mater, quod scilicet filium communem pater deliberasset exurere, cucurrit ad liberandum eum. Sed cum audisset incendia ab ore fornacis patulo huc atque illuc flamma dominante respersi, ornatum capitis ad terram proiecit, diffusaque casarie, se miserum clamitans, ciuitatem vocibus implet. At cum Christiani quod actum fuerat, didicissent, concurrunt omnes ad tam iniquum spectaculum retractisque ignibus ab ore fornacis, inuentum puerum quasi super plumas mollissimas decumbentem. Quo extracto admiratur omnis illæsum: clamoribus locus ille repletur.

sic Dominum omnis populus benedicit. Conclamant etiam, vt authorem huius sceleris in ipsas proijcerent flammis. Proiectum autem in rotam ignis absorbit, vt vix de ossibus paruum quodammodo relinqueretur indicium. Interrogantes autem infantulum Christiani, quale ei inter ignes fuisset umbraculum, ait: Mulier, quae in Basilica illa, vbi panem de mensa accepi, in cathedra residens, paruulum in sinu gestat infantem, haec me pallio suo, ne ignis voraret, operuit. Vnde indubitatum est, D. ei Mariam apparuisse. Eandem historiam confirmat Glycas, & Menam Patriarcham adfuisse dicit, qui totam rem exposuerit Iustino eius nominis secundo Imperatori. Quis vero neget Deiparam hic non solum adfuisse, vt puer in medio flammarum incolumis conseruaretur, hocque miraculo complures Iudaei, vt & factum est, ad veram fidem conuertentur?

Verus Canisius Theologus lib. 5. cap. 21. de B. virgine Maria. Quomodo Deipara virgo Ioanni Patrio Romano & Liberio Pontifici apparuerit, & miraculo per niuem ostenso, locum nouo templo struendo demonstrat.

CAP. XXVII.

Ioanni Patrio vereq; nobili Cui Romano, gloriosa Virgo per quietem oblata est, simulque monuit, qua ratione suas ille opes optime collocaret, sicut ille iam pridem scire desi-

desiderabat. Atque ut certior constaret fidei
apparitioni, eadem virgo Liberio Pontif. Mo-
xim. nocte adstitit, & similia monita repetens
magno miraculo statim subsequente. Erant
in maximis illis caloribus, qui ardente canis-
la urbem infestare solent, nix copiosa & pro-
fus intempestiva cecidit, partemque collis
quilini contexit simulque locum ad stru-
endam novi templi commodum demonstravit.
Atque hoc felix illius Ecclesie principium
fuit, quæ cæteris omnibus sub Mariæ nomine
Romæ conditis præstat, & sanctæ Mariæ ma-
ioris titulo in hunc vsq; diem decoratur. Non
opus est hanc apparitionem ab Antonino
lijsq; confirmatam ostendere, quam vniuersa
ria festi celebratio, à nunc nomen accipit,
totq; retinens sæculis, luculenter comprobat.
Nicephorus Gregoras libr. 9. hist. Roman. & P-
rius Canisius libro citato cap. 22. De Imperator-
ibus Constantinopolitanis Andronico iunioris &
seniore, quomodo senior Andronicus clamore ho-
stium percussus, coram imagine Deiparæ virgi-
nis peruoluit, mox præsentem virginis opem per-
senferit.

CAP. XVIII.

QVVM iunior Andronicus, ut erat
ambitiosus, nocte per insidias Constanti-
nopolim occupasset, in magnos angores
uum ipsum, qui senior Andronicus diceba-
tur, venerandum certè senem, hac regni affi-
ctatione

atione, & insperata urbis occupatione conie-
 cit. Qui ausu cum aduentantium hostium tumu-
 lum & clamorem præter expectationem no-
 tasset, de lecto prosiliit perturbatissimus,
 præsertim quod nec duces, nec milites ad de-
 fensionem parati adessent, ac ipse humana quidem
 opes profus destitutum cerneret. Habebat
 autem in Palatio secum eam, quam dixi Dei-
 paræ imaginem, ad quam in tanto discrimine
 sibi confugiendum putauit, ut optatam & ne-
 cessariam opem per Mariæ patrociniū diui-
 nitus impetraret. Itaque coram hac ipsa ima-
 gine tunc humi prostratus, magnaque fiducia
 vultu ardentem cum lachrymis obtestari pergit;
 ne virgo mater periclitantem se deserat, nouum
 preciorum eusibus miserum obiici sinat. Nec
 vana fuit obtestatio, sed subitam opem virgo
 attulit, ut omni metu, & periculo senior An-
 dronicus liberaretur, suumque nepotem contra
 spem valde humanum statim experiretur. Is li-
 cet noua victoria elatus esset, tamen cum pri-
 mum in palatium ingrederetur, religione com-
 motus, quoniam venerabilem Dei genitricis
 imaginem adesse cognouit, hanc imprimis ve-
 neraturus accessit. De hoc eodem Andronico
 seniore idem Nicephorus Gregoras refert lib.
 9. quod cum imminente sibi propter frigidum
 & restaceorum usum morte, propter in-
 tempestam noctem neminem reperiret, qui sibi di-
 uina mysteria impertiretur, omnibus circa pa-
 latium

latium portis clausis: surrexit, & gratias
Deo, & pro salute animi sui, cum multo
chrymis & genu flexionibus deprecatus est.
Deinde sacram Dei genitricis imaginem, quam
in sinu gestabat, loco diuinorum mysteriorum
in os interuit, cumq; in lecto confedisset,
usquam diluxisset, est defunctus.

*Petrus Canisius ibidem ex sigonio & alijs hystoria
de imagine B. virginis per Lucam Euangelistam
depicta, eademq; iussu Gregorij Magni Romae
supplicatione circumgestata, miraculo saepe libe-
ratione subsecuta.*

CAP. XIX.

Gregorius cum saeuissima pestis Roma
accederet, ac multa simul alia calamitate
supplicationem instituit, & virginis Dei gen-
tricius imaginem in publicum effertur curam
piamque circumgestionem. Deus praesen-
tibus miraculo comprobauit. Etenim quacumque
ferretur imago pestilentis caeli grauitas depul-
sa, & optata salubritas in vrbe consecuta.
Vbi gratulantibus omnibus Deo, ecce ibi
angelus, qui sanctam virginem his uocibus ce-
lo alloqueretur: Regina caeli latere, alleluia.
Quia quem meruisti portare, alleluia. Re-
surrexit, sicut dixit, alleluia. Quam orationem
simulatque Gregorius coram audiuit, diuini
spiritu statim excitatus, eam in hunc modum
expleuit: Ora pro nobis Deum, alleluia. Quae

centium inde solemne mansit in Ecclesia, & Paschalis latitiæ argumentum, vel confirmatio quotannis esse consuevit. Eandem historiam à veteribus acceptam, Sigonius quoque confirmat. (De hac imagine vide latius in vita S. Dominici lib. 2. cap. 5. & 8 in Durio 5. Augusti.)

Constantinus Cypri Episcopus in Concilio Nicæno 2. actione 4. De quodam Cyprio, qui imaginem Deiparæ violans, meritis suis impietatis pœnas.

CAP. XX.

Fuit vir Cyprius in vrbe Constantia armentarius, qui orandi causa in virginis Deiparæ sacellum concessit, atque cum inter eandem susciperet imaginem virginis ex coloribus in parietibus expressam, animaduertit, ac indignabundus dixit: Quorsum hæc? Statimque stimulo, quo boues agebat sublato, eandem imagini virginis dextrū oculum eruit. Egressus porro, dum fortè pecus ad maturandum iter pungit, ecce stimulus confringitur, & ea pars, cui ferrum erat infixum, in dextrum hominis oculum rectè inuolat, ac miserum oculo priuat. Narrat hoc Constantinus sanctissimus Cypri Episcopus, coram toto consensu Patrum, verbisq; disertis adiungit: Hunc ego Constantinus virum vidi, vnoculum etiamnum ex hac causa esse cognosco.

Ioannes Moscus Eniratus in Prato spiritali ca. 180.
Citat à Petro Canisio loco superius adducto, De
Ioan.

*Ioannes Anachoreta, qui se virgini Deiparae apud
guem eius commendans, post reditum candelam
semper ardentē inuenit. (De cuius supradicti
thoris auctoritate et antiquitate vide Aluianum
Lipoman. in prefatione eiusdem.)*

CAP. XXI.

IOannes Anachoreta vir magni nominis,
præcipue sanctitatis, qui senex in spelunca
quadam vixit circa villâ, quæ dicitur Socibus
viginti propemodum miliaribus distans a
Hierosolymis, habebat in sua spelunca Deiparæ
regæ ac dominæ nostræ semperq; virginis Mariæ
imaginem, eaq; matrem Christi filij gestantem
cem exprimebat. Qui senex, si quando reuerti
nis causa vellet aliò proficisci, & loca venter
da petere, quod illi erat perquam vlitatum,
more candelam coram eadem imagine inuenire
debat, & precatione facta Deo sese, iterq; locum
commendabat, simulq; in ipsam Deiparæ
ginem intuens, his verbis utebatur. Sancta Do-
mina nostra Dei genitrix, quia longum
facere statui, ac multis diebus abesse cogito,
candelæ huius habe curâ, eamq; ne exstinguatur,
iuxta meum desiderium serua. Te quidem
comite & adiuuante hoc ingredior iter. Et
vbi dixisset imagini, in viam se dedit, & in
confecto domû postea redijt, ita vt aliquando
vnum, sæpè duos, etiam vel tres, imò quinque
& sex menses abesset. Semper autem in re-
candelam inuenit integram & ardentem.

illam ante iter suum accensam reliquerat, nec
vnoquam vidit exstingui. Id quod citra euidēs
miraculum fieri nequiquam poterat, Dei haud
dubie per Deiparā hoc prodigium operante,
ac piam sancti senis fiduciam corroborante.

*Idem cap. 43. Prati spiritualis, De imagine virginis
Deipare, quam ne monachus veneraretur, demon
dissuadere studet, promittens deinceps ab eo impu-
gnando destitutum.*

CAP. XXII.

Monachus quidam solitarius, & insignis
Christi pugil, iamq; grandævus in mon-
tealiarum habitabat, & ab imparo spiritu
fornicationis acriter impugnabatur, (Vt refert
*Prati spirituali D. Ioan. Damasc. lib. 1. de imagi-
nibus*.) Qui cum vehementer infestaretur, ciu-
lare demum cœpit, ac dicere infestanti dæmo-
ni. Quousque tandem missum me non facies?
Recede à me, qui mecum quasi consenuisti.
Demon verò illi se visibilem exhibens, hoc
modo respōdit: Iura mihi, te nemini mea ver-
ba, quæ dicam, renunciaturum, ac deinceps te
oppugnare desinam. Iuravit senex de seruan-
da fide silentij, ac dixit: Per illum, qui in altis-
simis habitat, & ea, quæ dixeris mihi, nemini
reuelabo. Tum ille, Noli, inquit, hanc imagi-
nem adorare, & ego à te impugnando desi-
nam. Habebat enim senex eo in loco imagi-
nem, quæ Dominæ nostræ sanctæ Dei genitri-
cis Mariæ Christum Iesum Dominum nostrū,
circum

cicumgestantis figuram exprimeret, quæ
 & solitus erat venerari. Hoc audito senex
 liberandi tempus postulavit, remque omnem
 die sequenti exposuit Abbati Theodoro As-
 liotæ in Laura Pharan tunc habitanti. Imo-
 nacho respondit: Verè illusus es, domine Ab-
 ba, & peccasti iurando dæmoni: sed quod
 eorum aperueris, rectè à te factum est. Can-
 rùm in quodlibet huius urbis lupanar ingre-
 te præstat, quàm ut Deum ac Dominum no-
 strum Iesum Christum unà cum matre sa-
 desinas adorare. Atque in hanc sententiam
 plura exposuit, eiusque monachi discedentem
 animum in hoc adorandi instituto bene con-
 firmatum reliquit. Rediit igitur ad mona-
 chum dæmon, & cum illo exostulans dixit.
 Quid hoc rei est senex nequissime? Itane se-
 uas mihi fidem etiam iuramento firmatam
 arcano reticendo? equidem hoc tibi affirma-
 fore, ut in die iudicij Deum iratum sentias, &
 huius periurij pœnam exsolvas. Respondit
 monachus: Me quidem iurasse scio, sed nihil
 minus Dominum & creatorem adorare pro-
 gam; tibi non obsequar, quidquid etiam pro-
 miserim. Hanc Historiam qui velint, impu-
 bè carpant & calumnientur, nos etiam con-
 à gravissimis Patribus septimæ Synodi
 pridem approbatam habemus.

*Iohannes Zonaras lib. 3. Annal. & post eum Petrus Canisius lib. 5. cap. 22. operis de B. virgine. De-
mon per duos profugos Iudeos hortatur Leonem I-
saurum Imper. vt imagines Christi ac B. Mariae
vbique ex templis eliminaret.*

CAP. XXIII.

Pestilentior adhuc, longeq; versutior dæ-
mon ille fuit, qui duos Iudeos ex Arabia
profugos & impostores ad Leonem Isaurum
Cæsarem salutandum extrulit, ac per hosce
suos legatos, vt Cæsar Nazareni, eiusque geni-
trinis *scilicet quæra*, id est imagines & effigies,
de templis vbique tolleret ac deleteret, omninò
persuasit. (*Vt Dæmonis proprium est homines à pia
sacrarum imaginum reuocare.*) Tantum enim
horum Iudeorum oratio, loquente nimirum
per eos dæmone, valuit, vt ex eorum consilio
vires, & veneratio sacrarum imaginum eun-
dem Leonem hostē habuerit acerrimum, qui
multis deinde annis vt fœdissimam, ita & cru-
delissimam exercuit Theomachiam: quoniam
sacras imagines omnes de templis sustulit,
ac eorundem prohibuit venerationem, tabe-
ntem dysenteriaq; consumptus, magna et-
iam Reipublicæ perturbatione statim conse-
quente. Nec minus tristes exitus habuere
successores, qui Leonis huius impietatem
æmulati sunt, Copronymus, Leo Quartus
& Quintus, Michael Traulius, Theophilus

ac huius filij, quos in Mariæ sanctorum
Imagines dirè grassantes, diuina pecculie
tio, vt omnes miserandum interitum sortire
tur.

Petrus Canisius eodem lib. cap. 24. De Constantinopolitans, qui à Saracenis obsessi, Deiparæ imaginem in publicam processionem adducunt, & virginis patrocinio liberantur.

CAP. XXIII.

Constat Imperatores Byzantinos in certis
endis, ornandis ac venerandis Mariæ
plis, nullis pepercisse sumptibus, curamque
ligentem adhibuisse. Vnde cum Byzantini
am urbem à Saracenis aliquando grauitè
sessam cernerent, & hostes magnopere
darent, non sine ieiunio & oratione virginis
matris patrocinio felicem belli successum
exitum sibi ausi sunt polliceri. Itum igitur
ad sacram ædem, quæ propè S. Sophiam
bat: illine Deiparæ imago, quam Lucas depin
xerat reuerenter accepta, & in publicam
plicationem siue processionem adducta,
& hebdomadatim per totam urbem ferri
tia religiosè admodum circumgestata
demum optata de Saracenis hostibus
ria, qui miserè perierunt, sicut Vincentius
fert, lætè successit, haud dubiè Maria hisce
ciuibus, totiq; vrbi patrocinatè. Simile ex
plum refert Nicetas Choniates lib. 5. Ann.

de Manuele Comneno Imperat. Cōstantino-
politano, qui cū ingenti prelio contra Hun-
garos feliciter dimicasset, Deo que gratijs a-
ctis, triumpharet, Imperatorem ipsum, inquit
Nicetas, quadriga argentea auratę, cum equis
niue candidioribus præcedebant, quibus im-
posita erat imago inuictę adiutricis & insu-
perabilis commilitonis matris Dei. Neque ve-
rò axis magnum sonuit, quia non vehebat a-
ntem Deam Mineruam, quę falsò virgo dici-
tur: sed veram virginem, quę verbum inexpli-
cabili ratione per verbum peperit, Eum cur-
sum imperatoris propinqui & amici, Senatus,
viri Magistratibus & dignitatibus insignes po-
ne sequebantur. Deinde ipse Imperator pro-
dit, equo feroci insidēs, vir inclitus & maxi-
mus, ornamentis illustribus insignis, comitan-
te Contostephano triumpho authore, qui ob
victoriam & rem benè gestam celebrabatur.
Magnum templum ingressus, Deo que coram
eius populo laudato, in palatium pergit, &c.
Sic & Iustinianus Imperat. cū Africam no-
naginta quinque annis Vadalorum iugo du-
rum preffam, breui tempore in libertatem
reddidisset, atque hoc nomine Deo præpo-
tenti gratias ageret, subiungit: Hoc etiam de-
precantes exoramus sanctę & gloriosę sem-
per virginis & Dei genitricis Marię præcibus,
vt quicquid minus est Repub. nostrę per nos
vltimos seruos suos, restituat in suo nomine

M

DEVS,

266. COLLATION. SACRAR.
DEVS, & dignos nos faciat seruitium eius
adimplere, &c. (Vide lib. 1. do offi. A. prefeti praet.
Aphrica.)

Amphilochius in vita D. Basilij Magni, & Per-
canisus loco citato. De Basilio Magno, qui populum
in templo virginis precante, vidit S. Mercurium
B. Maria missum ad Iulianum Caesarem occid-
dum.

CAP. XXV.

Iulianus Apostata saeuissimus Ecclesiarum
Istis, ad bellum Persicum profecturus, non
solum Basilio, sed etiam eius populum, cum
mum rediret ab hostibus, extrema fuerat
terminatus. Quare vir sanctus, ut sup. non
rum pauidos aduersus tyrannum immensum
mum tueretur, ieiunium populo triduum
indixit, omnesq; in templo Deiparae virginis
quod in monte Dydimi situm erat, precantibus
gratia congregauit. Erat autem in eadem Ec-
clesia S. Mercurij martyris corpus reconditum,
qui per quietem Basilio sese obtulit, planeque
affirmauit, se fecisse, quod a Deipara iussus
set, nimirum ut de Iuliano sumeret poenas,
liq; communi hosti vitam tolleret. Basilio
potuit de apparitione non mirari, dictiq; quod
tyris monumentum in Ecclesia notum ad
& quae propè pendebant arma eiusdem tyris
abesse sensit, sed paulò post lanceam caesi
liani sanguine rubetem illic restitui, alij quoque
que deprehenderunt. Habuit ergo fidem

lius factæ apparitioni, & terrefactum adhuc
 populū benè sperare iussit, simulq; illos de
 morte tyranni Iuliani certiores reddidit, vr
 cuncti gratias clementissimo Deo agerent, qui
 summo discrimine ipsos & Ecclesiam tam be-
 nigne liberasset. Nec multò post, euentus do-
 cuit Basilium vera dixisse, & historiam. Liba-
 nius Iuliani quæstor Casaream veniens con-
 sumavit, qui in Persico & postremo illo Iulia-
 ni bello coram interfuerat. Narravit enim ig-
 notum quendam militem cum armis in excu-
 bis apparuisse, qui lanceam validè vibrans,
 terribili impetu confoderit Iulianum, qui que-
 mor abscedens nusquam comparuerit, cum
 ille blasphemus interim dirè vociferans exspi-
 raret. Tanram demùm vim habuit communis
 illa precatio, quæ auctore Basilio instituta, &
 invocata Virginis patrocinio corroborata fu-
 it, nimirum vt grauissima Ecclesie pestis Iulia-
 ni tyranni sauitia illæsus persisteret. Eandem
 nauationem post Amphilochium repetunt
 Fulbertus Antoninus, (*In serm. de Deipara par-*
4. serm. tit. 5.) Nauclerus: alijque complures
 multa id genus exempla de Mariæ templis, &
 factis ad illa peregrinationibus, acceptisq; be-
 neficijs, coniunctisque miraculis præclare scri-
 pherunt.

De historia belli Liuonici, De quadam matrona Lu-
thica, que sacro assumpta virginis Mariæ die vo-
 lunt.

lens balneum sibi parari, miraculosa ad idem sacrum
conflagratione diuinitus parata est, lignis ad bal-
neum congestis, penitus incombustis.

CAP. XXVI.

ANNO 1556. ipso assumptæ virginis Ma-
tris die, Terpati sacerdotes ex recepto Ec-
clesiæ more diem illum solemnem habe-
bant, & magno, vt solet, cum apparatu, &
crebro campanarum pulsu diuinum cultum
peragebant. Eam celebritatem & reuerentiam
virgini Matri ad summi numinis honorem
exhibitam, cum matrona quædam impendit
inuiderer, mandat pedisse quæ, vi balneum
adparet, caminum instruat, se cum marito
uari decreuisse. Illa solemnis festi dominam
submonere, vtque alium in diem ransire
rogare, Matrona repente excandescens, Quæ
inquit, de Maria narras: fuit illa r
lis mihi, nec vllius potentiz aut ratiz pro-
rogatiuam habet, tu iussa mea ex quere. In-
mula ne dominam grauius exaceraret, in pe-
rata perficit. Vbi ad caminum ven- tum est,
da ligna, quæ alioqui haud difficulter flam-
mam excipiunt, nulla ope, nullis nutrimentis
accendi potuerunt. Illa vbi se vndique ver-
laboris frustranci pertæsa, textu omne arde-
cõspicit, nec vlla vi, flammam exstinguere
let. Ignis primùm ipsum balneum vastat, mo-
duas contiguas ædes ingenti ciuium omni-
scru-

terrore popularur. Confluit ex templo vniuersum vulgus, & vix tandem latius serpere incendiū, prohibent. Postero die lingnorum fasciculus, camino ingestus omninò incombusus comperitur.

Thomas Morus lib. 1. Dialogor. ca. 16. refert Laurentius Surius in Chronicis, De puella quadam nobili cum alijs quibusdam à Demone obsessis apud imaginem B. virginis Ippisunchij liberatis.

CAP. XXVII.

AT Thomas Morus loco citato, se plerāque suæ ætatis commemorare posse miracula, quæ ad imagines, quas solent homines pietiam peregrè inuisere, edita sint, tam ab omni suspitione aliena, tamquæ amplis fulta testimonijs, vt qui ea vellet reuocare in dubium, is non multum ab insania abesse videri queat. Interim vnum recitat admodum illustre, quod ante paucos annos in cuiusdam viri nobilis Rogeri V Ventunorthi aliquot proles declaratum sit diuinitus. Præcipuè autem in vnam ex filiabus eius, annorum non amplius duodecim, quam malus dæmon inuaserat, & multis modis diuexerat. Erat illa iam mentis inops deliransquæ, procaciter & petulanter in Deum ipsum incurrebat, execrabaturquæ res quasque precibus sacratas, & quod mirum est facillè etiam nullo indicante à non confectatis illas internoscebat. Fiebant hæc procul

M 3 dubio

dubio illo efficiente, qui puellam occupabat
interim verò tum sua voluntate, tum diuina
admonitione permota est, vt ad S. Mariæ oppidum
funtchij (est hoc Angliæ oppidum) accederet.
In illo autem itinere, quæ id tempore
libi dicerentur & fierent, citra mendaciam
edicere potuit, multa que rapta in ecstasi
& sublimia promebat, licet ipsa coram rebus
esset & imperita, vt etiam viri doctissimi
mediocriter admirarètur talia ab illa dici pos-
se. Vbi porro ad locum ventum est, erat ibi
mago beatissimæ virginis Mariæ. Coram
dum illa puella sistitur, aderant per plures
didi ac nobiles viri, & ecce ab illo terrore
horrendum in modum dilaniatur, facies &
oculi terribilem in speciem transformantur, et
contorquetur & distenditur, oculi in maxilla
prominent, vt sine horrore nemo eam posset
intueri. Aderant & aliæ personæ, in quas per-
mittente Deo improbus Sathan mirabiliter
uicibat. Atqui mox omnes illæ vnà cum puella
perfectæ sunt redditæ sanitati. Huic tam
spectaculo aderant parentes puellæ, homines
& ordinis amplissimi equestris, & rebus leu-
plices, aderant & alij permulti magnæ digni-
tis, prudentiæ & experientiæ. Aberat vero
nis fingendi vel ratio, vel suspicio, tum quod
puella esset tenera ætate, tum quod rei
immanitas & horrenda species omnem excu-
deret simulationem. Cernens autem puella
liber

liberatam, licet pater oblectaretur, mundo
huic ilico nuncium remisit, & in Cœnobio be-
ne iustituto sanctarum virginum religionem
professa monasticam, piè & sanctè vixit.

*Wilhelmus Lindanus lib. 2. cap. 2. de fugiendis idolis
pag. 139. à puerperis D. virginem rectè inuocari,
quomodo puerpera quedam B. virginis veneratio-
nem non sustinens, diuinitus punita sit.*

CAP. XXVIII.

Quando ad solatium puerperarum piè cõ-
ueniunt matronæ Christianæ, solent de
more laudatissimo coram imagine D. virginis
inviolatæ matris Mariæ Christum gestantis
honoris simul & inuocationis gratia candelâ
in fidei suæ, lucisq; animorum symbolum
accendere, vt suis precibus Deum puerperæ fa-
ciant propitium, ne aut abortiant, aut infeli-
citer pariât. Contigit annis superioribus, quã-
dam mihi notissimam (quæ & matris suæ no-
mine iam pridem non audiebat benè in causa
religionis) puerperio laborare, conuocantur
cognatæ, affines, & vicinæ, vt de more Hollan-
dico fieri solet. Vrgentibus puerperij dolori-
bus, candelâ imagini B. Mariæ, vt solet à quadã
cognatarum accenditur. Puerpera sui veneni,
quo à teneris infecta laborabat, non oblita, in
illam cœpit excandescere, quæ candelam D.
Mariæ accenderat, exclamans subinde tollen-
dam esse: neque se ferre posse honorem illum
imagini fieri, qui Deo debebatur. Vbi excla-

mare misera non desinit, irruunt dolores scissim acerbiores, puerumque tandem enixa est ita miserum, vt frustulatim in lucem fuerit editus (quemadmodum mihi oculata testis narravit) incredibilibus impig matris cruciatibus, & intolerandis tormentis. Neque sanè à filio alienum videri homini Christiano debet, si Mariam sine dolore puerperam, sine matronam matrem, sine corruptione virginem religionis ad auxilium de more iuuocatam singulari solatio succurrere.

D. VVilhelmus Lindanus in Apologetico 2. religione Catholice. ca. 11. De quadã puerpera D. virginem per blasphemiam, scrofam appellante, qua mors animam perferens vltionem, nigellus vna infans partu edidit scrofulas.

CAP. XXIX.

Motibus illis eo Gœffcorum anno viduum exortis, muliercula quædam oppido Hollandiæ aspera paturire coepit: comperere vicina atque cognata: vbi illa eniteretur difficilius, & grauissimè non minus quam periculossimè laboraret, vna circumstantia pro ex more puerperam admonet, vt D. virginem Mariam inuocaret auxiliatricem. Cuius la, Quid mihi istam, inquit, dicis scrofam? Erat namque infelix Anabaptistarum delictis capta, qui supra omnes ferè diuos vnam illam sanctorum sanctam Deiparam virginem Mariam execrantur, oderuntque infensus. Vnde

rum quidnam acciderit, accipe. Pro maledicti blasphemiam, fuit & DEI plaga, qua nefariam suæ matris vindicauit contumeliam. Actutum enim illa misera, quæ sacrosanctam virginem DEI genitricem MARIAM impuræ suis nomine blasphemârat, nigellas aliquot in lucem edidit, sed emortuas duas fuculas.

5. Vnum hoc exemplum, vt Catholicam nostram de pia Sanctorum inuocatione doctrinam solide iuxta ac liquido confirmat: ita insanam istorum sacrilegorum icoclastarum & bagiomachorū euerit Theomachiam. Quod aduerfarij cum probè haberent perspectum, collecta his super gestis informatione, productaque testium, quam vocant iurisperiti, turbatem longè verissimam, & in vulgus notissimam suo percallido frustra conabantur obtere mendacio. Illos enim testes audire non dignabantur, qui de paradoxi huius puerperij monstro comperta, visaque dicere potuissent, vt ex ore Notarij N. fide dignissimus nobis narrauit, alijs plurimis audientibus. Lepidum vero illud, nec minus falsum quod in istos venientis hostes dictitabat Notarius. Cùm enim varios conuocarent, vereq; exquirent testes, ad rei tam memorabilis fidem semel obruedam. Vos illis videmini persimiles, inquit, qui de fure ad ostiarios percunctantur, quæta per posticum sciunt elapsam.

Exemplum memorabile de quodam molitore, qui posteaquam toto triennio per paralyfin omnium membrorum suorum officio destitueretur, tandem a beata Dei genitrice visitatus, & paulo post curatus est.

CAP. XXX.

Venerandus doctrina & pietate vir demetrius N. ob insignem animi candorem & pietatem omnibus charus, mihi exposuit, quod ante annos circiter triginta novisse quendam molitorē in pago Lubcke propè Teneremusdam in Belgio, qui cum honestè inter suos vivere, & cæque morum facilitate polleteret, & omnes eius desiderio tenerentur, tandem in gravissimam paralyfin incidit, qua toto triennio ita detinebatur, ut omnium membrorum officio destitueretur. Itaque cum celebriora festa, præcipuè D. virginis solemnia ex more celebraretur in Ecclesia, diutini sui languoris pertæsus, crebrò sacratissimæ Dei genitricis opem implorabat, eidemque cum gemitu & suspirio conquereretur, quod suæ sacræ festivitatis interesse non posset. Quod cum sæpius deprecasset, tandem noctu D. virgo cubiculum eius ingressa est, habens in comitatu complures virgines sacras, iam in cælestibus triumphantes, quæ omnes admirabili fulgore & credibili venustate, & cubiculum totum illustrabant, ipsumque infirmum ineffabili gaudio recreabant. Inter quas singulari splendore pulcherrimæ

pulchritudine immesa præminebat sacra-
tissima virgo Maria. Quãquam & reliquas vir-
gines omnes (mente ex præsentis lumine diui-
nitatis illustrata) earumdemque nomina & sta-
tum luculenter discernerebat. Moxque molitor
uxorem sibi accubantem compellat, ut è som-
no excitata, tam iucundæ visionis & admira-
bilis splendoris participes fieret. Illa verò gra-
uiori somno diuinitus detinebatur. Porro B.
Virgo infirmum alloquens, ait: audiuisse se ge-
mitus & suspiria ipsius, & hunc tandem eum
voti sui compotem fore, cum primum se in
Ecclesiam ad altare B. Virginis deferti curaret.
Multa deinde ipsa B. Virgo eidem infirmo præ-
dixit de impendentibus toti Belgio plagis ac
griuissimis tempestatibus, prohibens ne quic-
quam de illis arcanis cuiquam hominum re-
velaret. Possè tamen ac debere eum omnes ad
meliores vitam ac pœnitentiam hortari, si
forte plagæ imminentes vel auerterentur, vel
Dei misericordia mitigarentur. Molitor ea
visione recreatus, paulo post rogat se deferti
ad Ecclesiam. Ad quam delatus, ait gestanti-
bus, ut dimittatur. Dimissus, mox quindecim
gradus, per quos ad crepidinem altaris sacra-
tissimæ Virginis accessus erat, solus adscendit, &
iam inde ab eadem hora integram incolumi-
tatem, omniumque membrorum suorum of-
ficia recepit. Ille verò deinceps religiosissi-
mam & sanctissimam vitam ducere incepit,
M 6 assidue

assidue in templo versans, orationi & rebus
diuinis vsque adeo intentus, vt ex oculis totis
que vultu omnibus patefeceret, cum assidue
caelestia ac diuina meditari, fatebaturque
alacri animo geniculatim reptaturum Peni-
vsque, vt vel modico tempusculo, eadem in
amabili ac iucunda luce, tamque desiderabili
tot sacratissimarum virginum adspicere de-
nuo potiri posset. Porro venerandus vir Do-
minus N. qui haec ex ore ipsius molitoris au-
diuit, cum aliquoties in concione suis audi-
toribus hanc tam amabilem historiam expo-
neret, vidit multos auditorum praegustato
desiderio rerum caelestium in lachrymas solui.

*Simcon Metaphrastes in oratione de ortu, educatione
ac decessu sanctissima Deiparae virginis. Idem
quidam irruens in sanctum grabatum, quo corpus
exanime sacratissima virginis deponabatur, diu-
nitus abscissione manuum puniuit, idemque post
uictam penitentiam sanatur.*

CAP. XXXI.

CVM diuina arca sacratissimi corporis
remeratae virginis, ex Sion Apostolica
vecta manibus humeris ad sacrum Gethsema-
nae praedium exportaretur, accidit huic pro-
phetae & diuinae rei graue quidem, quod & di-
uinosum, non tamen silentio, sed memorie me-
ritum: & ad gloriam quidem & laudem pro-
curum, dedecus autem impiorum, qui infidelitatis
tatis malum semper sectantur. Cum hoc fa-

rum & impollutum corpus in Gethsemane
 efferebatur, ubi sepulchro tradi Deiparam ipsa
 præceperat, Iudæis, qui semper fuerunt reple-
 ti invidia, ne hoc quidem succurrit tacere, sed
 ad eius quod fiebat, splendorem claudere oeu-
 los, & ad eius innatum motum animi crum-
 pere. Qui erat ergo alius infanior & impuden-
 tior, is cum venerandum portaretur grabatū,
 in id irruit plenus inconsiderato impetu & fu-
 rore. Eius autem scopus erat, hunc sacrum le-
 ctum in terram allidere, & tali afficere iniuria,
 ut qui esset vir insigni audacia. Non neglexit
 autem diuina iustitia; sed manus, quæ graba-
 tum apprehenderant, ex vlnis protinus fuerūt
 abscissæ. Verum quæ in partu gaudio totum
 orbem terrarum expleuerat, non erat vlli om-
 ninò in morte futura causa molestiæ. Cumq;
 qui passus fuerat, esset quidem improbus, non
 tamen omninò eius improbitas videretur in-
 sanabilis, ex his quæ erat passus, iustam corū,
 quæ malè senserat, petiit pœnitentiā. Et quo-
 nam carebat manibus, nec eas poterat ad præ-
 ter extendere, emittit lachrymas ex oculis, &
 sic petit curationem. Disciplinam autem vide-
 rimus & medicationem. Statim ij quidem, qui
 lectum ferebant, constiterunt: accedit verò is,
 qui passus fuerat sectionem: & quæ amputatæ
 fuerant, partibus vlnis applicantis (hoc autem
 iussit Petrus) statim consecuta est manu una
 curatio.

Ioannes Zonaras tom. 3. Annalium. De Ioanne Zimisca Imperat. cui D. virgo victoriam contra Romanos per S. martyrem Theodorum obtinuit, et de pietudine Zimiscae erga S. Theodorum & B. virginem.

CAP. XXXII.

Imperatore Ioanne Zimisca contra Romanos praeliante, cum diu victoria anceps esset, Romani diuinitus adiuti esse perhibentur. Nam & procellam Scytharum facies verberasse, & quendam in equo à multis visum, qui Romanos defenderet, & Barbarorum phalanges conturbaret. Eo porro die memoria Theodori ducis insignis martyris celebrabatur. Theodorum porro ducem Romanis contra Barbaros auxilio fuisse, ex eo cognitum est. Muliercula quaedam Byzantia, religiosa & modesta, pridie illius pugnae in somnis, sanctam Deiparam procedere cum magno comitatu videre visa est, ac dicere: Domine Theodore, meus & tuus Ioannes grauiam certaminum sustinet, properè igitur illi opem ferito. Id somnium ea quibusdam aperuit, qui die notati coeperunt, id pridie postremae pugnae contigisse. Imperator verò ut martyri pro nauis opera gratiam referret, elegantissimum ei templum Euchaniae, siue Euchaitae struxit, verè diruto, in quo corpus eius multis certaminibus defunctum repositum erat, & urbem

teri nomine abolito, Theodoropolim appellavit. Bello Rossico ad hunc modum cōfecto, Imperator Byzantium reuersus, ab omnibus ordinibus splendide excipitur. Nam & Patriarcha cum omnibus sacerdotibus ei obviam est progressus, & Senatus & populus coronas offerentes, & currum cum quattuor albis equis, rogaruntq; ut eo conscenso, triumpharet. At ille coronas accepit, & equo singulari candido triumphavit, & vestibus Bulgaricorum regum curru impositis, supraq; eas imagine Deiparæ collocata, currum antecessit. Postmodum quoq; Christi servatoris templum in Chalce magnificum exstruxit.

Petrus venerabilis, Abbas Cluniacensis lib. 2. cap. 9. miraculorum. De mirabili visione fratris cuiusdam Carthusiani, quem à demonibus grauius angustiatum virgo Mater ab eorum impetu vindicauit, & quedam eum monumenta obseruare monuit.

CAP. XXXIII.

Multa quidem in sacro ordine Carthusiensis miracula contigisse, à pluribus accipi. Sed quia ipsi humilitatis virtute, qua semper serui Dei miranda opera sua quanto possunt nisu, occultant: vix aliquid ex his prodere alicui voluerunt: rara, immò rarissima quibus omnimoda fides accommodanda esset, ad me miracula peruenerunt. Quæ tamen abique dubio certa comperi: tacere nec volo, nec

nec proposui. Fuit ex eorum numero, non
quidem monachorum, sed Conuersorum
Conuersus quidem humilis genere, iuuenis
aetate, sed moribus generosus, & vitae sancti-
tate prouectus. Hic toto studio, obedientia,
humilitati, mortificationi, omnem quam po-
terat operam adhibens: mundum sibi seque-
mundo, non solum crucifixerat, sed etiam
pelierat. Amori diuino, & specialiter memo-
riae matris Domini, ita totum se vouerat,
a bonis uiris ipsum vitamque eius cogno-
scantibus, nihil scire iudicaretur: nisi Chri-
stum IESVM, & hunc crucifixum: faciem
que ipsius crucifixi Matrem: ac perpetuam
virginem: humanae salutis singularem, post
domini amatricem Mariam. His studiis a con-
uersionis suae principio ceptis, magis ac ma-
gis insistens, & in hac nostra iuxta Psalmum
lachrymarum valle: de virtute in virtutem
proficiendo: ascensiones in corde suo dispo-
nens, antiqui & communis hostis inuidiam
contra se velut nouam ac specialem conce-
nit: nec iam occulte, sed palam, quantum per-
ditus ille perditionis humanae fraudus, ex
ipso monstrauit. Iacebat quadam nocte in cel-
la, sibi ut talium mos est, ad laboris solamen
& orationis secretum designata. Et ecce in mi-
to iam processu noctis, ipsi adhuc vigilanti,
caelestia meditati, daemonum turba in spe-
cie porcorum agrestium apparuit. Furebat
ubi qu

ubique per totam cellam, & discursu insano,
 rictu horrendo, dentibus longissimis: ac velu-
 ti in necem eius exacuatis, pauefactum ac tre-
 mentem hominem circumstabant. Sudabat
 ille (vt mihi relatum est) præ timore, & quasi
 iam iamq; à bestiis discerpendus, nil nisi mor-
 tem vltimam præstolabatur. Talia eo patiente,
 aduictus est metus, & quendam enormis
 magnitudinis hominem, vt ex cordis sui iu-
 dicio sibi videbatur, demonum principem
 cellam illam, in qua ista fiebant, conspicit in-
 trantem. Qui primo ingressu suo conuersus
 ad porcos: Quid, ait, segnes facitis? Cur iã hunc
 non rapuistis? cur nõ discerpistis? Quod dicis,
 inquit porci, magno conatu facere nisi su-
 mus, sed cuncta tentãtes, nil facere potuimus.
 Ego, inquit ille, iam faciam, quod vos desides
 facere non potuistis. Quo dicto vncum fer-
 reum longis ac recuruis vagulis terribilem,
 inuicem manu prætendens, atq; ad virum Deẽ
 rapiendum, immò ad discerpẽdum adaptans,
 eum nimio terrore penè mente excedere coẽ-
 git. Sed Deus, cui bonus vir ille sæpè suppli-
 catio dicebat: Ne nos inducas in tentationẽ,
 sed libera nos à malo, tentationem tam du-
 ram non est passus vltra procedere, sed multa
 misericordia qua semper suis prouidet, eduxit
 eum à tentatione, & liberauit à malo. Mox
 enim vt nequam ille manũ, vt dictum est, ad
 eum rapiendum, & vncum vt videbatur fer-
 reum,

reum, ad eum discernendum extendit. statim
 omnipotentis filij Dei mater, mater vere ut di-
 cimus misericordia, in qua ille, sicut dictum est,
 totam spem suam post Deum posuerat, vili-
 biliter adfuit, ac virga leui manu preta, Quo-
 modo, inquit, huc detestandi venire ausi
 stis? Non est, hic vester, nec iam contra eum
 in aliquo praualeere poteritis, dixit: ac dicitur
 velocius, totum illud infandum collegium
 vt fumus euauit. Perstitit illa post demor-
 fugam, cum homine adhuc tremente, cum
 que his verbis consolata est: Placet, inquit,
 quod facis, tuique animi deuotionem, DEO
 mihi que gratam esse noueris. Fac ergo quod
 facis, & de his ad meliora perseveranter pro-
 cere, stude. Et vbi tibi aliquid singulare
 mandatis tradam, stude vilibus esse, comple-
 etere abiectas vestes, operi manuum do-
 notus insiste. His animatum homi-
 nem virgo relinquens, ex-
 los repetijt.